

Smittevern faglig forsvarlig klinikkdrift ved norske kiropraktorer under Covid19-pandemien

Denne veilederen er utarbeidet av Norsk Kiropraktorforening i samråd med Folkehelseinstituttet, og er et supplement til den generelle bransjestandarden/nasjonale veilederen; "[Smittevern faglig forsvarlig drift i helsevirksomheter med én-til-én-kontakt \(covid-19\)](#)", publisert av Helsedirektoratet 19. april 2020.

Følgende veileder/fagspesifikk bransjestandard er gjeldende for alle kiropraktorer som praktiserer i Norge, uavhengig av deres individuelle medlemskap i NKF. Den ansees som gjeldende inntil annet blir meddelt fra Helsedirektoratet.

Veilederen erstatter NKFs tidligere "*SARS-CoV-2 pandemien - Veileder for vurdering av øyeblikkelig hjelp hos kiropraktor og aktuelle smitteverntiltak*", distribuert av NKF til foreningens medlemmer 1. april 2020.

1. Krav til ledere i virksomheter som yter helse- og omsorgstjenester

Leder skal sørge for systematisk styring av virksomheten, herunder at virksomheten ivaretar grunnleggende krav til smittevern. Se [forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten](#).

Leder skal sørge for at ansatte har nødvendig kunnskap om gjeldende smittevernråd og legge til rette for at disse kan følges.

2. Ved mistanke eller bekreftet Covid-19 smitte hos pasient eller behandler

2.1 Relatert til behandler

Dersom behandleren har symptomer på infeksjon eller sykdom i forkant av arbeidsdag bør behandleren avstå fra å konsultere pasienter fysisk inntil symptomatologi er avklart.

Dersom behandleren utvikler symptomer på infeksjon eller sykdom under behandlingskonsultasjon bør behandler umiddelbart ta på munnbind og behandling bør avsluttes. Behandler bør ta kontakt med kommuneoverlege lokalt for videre smittevernsveiledning, men bør uavhengig av dette utsette alle fysiske pasientkonsultasjoner til symptomatologi er avklart.

2.2 Relatert til pasient

Pasienter med luftveissymptomer, mistenkt eller påvist smitte, som er i karantene eller som er i hjemmeisolasjon skal ikke oppsøke helsevirksomheten. Pasienten må informeres om dette iht. generell bransjestandard ved bestilling av time og senere ved påminnelse i forkant av konsultasjonen.

Det bør utarbeides spesifikke rutiner og informasjon om gjeldende retningslinjer til pasienten ved helsevirksomheten, og informasjon om hvilke rutiner som er gjeldende bør inkluderes under HMS-informasjon/Smittevern.

Dersom pasienten opplever symptomer på akutt luftveisinfeksjon under en konsultasjon, bør både behandler og pasient umiddelbart ta på munnbind og konsultasjonen avsluttes. Kontaktflater og mulige smitteflater bør rengjøres, og det bør tas kontakt med kommuneoverlege lokalt for oppfølging av pasient og eventuelt videre tiltak ved klinikk.

3. Alternativer til fysisk konsultasjon

Pasienter kan konsulteres ved telefon eller videokonsultasjoner ved behov, og dette er særlig et alternativ for å unngå fysisk oppmøte ved pasienter som har påvist eller mistenkt Covid-19 smitte. Der det er hensiktsmessig er konsultasjoner ved telefon eller video også et alternativ for pasienter som av forskjellige grunner ikke ønsker eller bør oppsøke klinikk.

4. Tiltak og rutiner for å begrense kontakt mellom personer

4.1 Antall ledsagere

Helsevirksomheten bør utvikle rutiner for å informere pasienten om at, i den grad det er mulig, skal pasienten komme uten ledsager. Dersom det er behov for ledsager bør antallet begrenses til én, og dersom det er behov for mer enn en ledsager til konsultasjon, bes disse om å holde minst to meters avstand til personell ved klinikken, behandler og evt. andre pasienter samt unngå kontakt med overflater der smitte kan overføres. Krav om avstand gjelder ikke mellom pasient og ledsager.

4.2 Tilrettelegging for å opprettholde avstand mellom personer

Helsevirksomheten bør utarbeide rutiner for, og opplyse om, avstandskravet for smittevern mellom enhver person som oppholder seg i klinikklokalene. Informasjon bør gis ved timebestilling og være lett synlig i klinikklokalene ved tydelig informasjon på plakat eller skjerminformasjon.

4.3 Begrensning av unødvendig direkte kontakt (håndhilsing mm.)

Avstandskravet for smittevern, samt behovet for å minimere direkte kontakt til kun nødvendig direkte kontakt, tilsier at håndhilsing, klemming og annen ikke-terapeutisk fysisk kontakt skal unngås eller begrenses så langt det lar seg gjøre.

4.4 Tilrettelegging for ansatte som selv er i risikogruppe

Behandlere/ansatte som tilhører en risikogruppe med økt risiko for alvorlig forløp for Covid-19, bør ikke jobbe med nær pasientkontakt eller pårørende, men ha hjemmekontor, gjennomføre konsultasjoner over telefon/video eller utføre andre oppgaver hvis mulig.

5. Generelle hygienetiltak

5.1 Informasjon til ansatte om gjeldende smittevernrutiner

Helsevirksomheten skal ha utarbeidet smittevernrutiner i klinikken. Disse rutiner skal opplyses om og gjøres tilgjengelig for alle ansatte og medarbeidere. Rutiner skal gjennomgås med, og forstås av samtlige helsepersonell ved klinikken før pasienter kan mottas.

5.2 Informasjon til pasienter/klienter om anbefalte smitteverntiltak

Helsevirksomheten skal ha utarbeidet pasientinformasjon for smittevern. Denne informasjonen gis pasienten før oppmøte i klinikken. Det er hensiktsmessig at dette gis i forbindelse med timebestilling, ved påminnelse av timen via SMS/e-post og ved oppmøte i klinikk. Tilsvarende pasientinformasjon skal i tillegg tydeliggjøres i klinikklokalene ved plakater eller på venteromskjermer.

5.3 Tilrettelegging for forsvarlig håndhygiene hos ansatte og besøkende

Helsevirksomheten skal ha tilrettelagt og innarbeidet rutiner for håndhygiene for pasient, ledsagere, andre besøkende og ansatte. Håndhygiene skal foretas før og etter enhver konsultasjon eller nærkontakt. Behandlere skal i arbeidstiden unngå bruk av ringer, klokker og øvrige armsmykker, se [Håndhygieneveilederen](#).

5.4 Begrensning av kontaktpunkter (felles gjenstander)

Helsevirksomheten bør fjerne alt unødvendig løsøre fra fellesrom, venterom eller behandlingsrom. Videre bør det gjøres tilpasninger for at avstandskrav for smittevern kan opprettholdes.

5.5 Begrensning av mulig smitte via mat og drikke

All servering eller selvbetjening av kaffe, te, vann eller mat fjernes fra venterom eller lignende. Ekstra hensyn må utvises vedr. kjøkken/spiserom der håndhygiene må utføres både før og etter bruk.

5.6 Renhold av lokaler, inklusiv kontaktpunkter

Det anbefales daglig renhold og utlufting av lokalene. Ordinære renholdsprodukter kan anvendes. Dørhåndtak, toaletter, vaskeservanter, betalingsterminaler, trappegelendre, armlener og andre gjenstander eller kontaktflater som berøres ofte, bør rengjøres hyppig.

5.7 Renhold, desinfeksjon eller sterilisering av utstyr

Utstyr som er brukt under konsultasjonen rengjøres/desinfiseres mellom hver pasient.

5.8 Håndtering av tekstiler, inklusive arbeidstøy

Håndtering av tekstiler utføres iht. helsevirksomhetens normale rutiner. Kiropraktor bytter arbeidstøy minst daglig. Det anbefales at kliniker med nærkontakt med pasienter anvender kortermet arbeidstøy for å ivareta hygienekrav for renhold av hender, håndledd og underarmer.

5.9 Håndtering av avfall

Håndtering av avfall følger helsevirksomhetens normale rutiner.

6. Bruk av beskyttelsesutstyr, inkl. beskrivelse av behov og utførelse

Helsevirksomhetens normale rutiner for bruk av beskyttelsesutstyr følges. Det er ikke smittevern-faglig behov for beskyttelsesutstyr i kontakt med en pasient som ikke har mistenkt eller bekreftet Covid-19, med mindre det gis spesifikke råd om dette fra kommunelegen.

- Dersom det skal undersøkes/utføres behandling i kontakt med slimhinner (munn, nese, øyne) bør hansker brukes.
- Dersom det skal undersøkes/utføres behandling som kan igangsette hoste-, nyse- eller brekningsfornekkelse/reflekser som sannsynliggjør sprut av kroppsvæske hos pasienten, bør visir/ansiktsmaske brukes.
- Dersom helsehjelp til pasient med mistenkt eller bekreftet Covid-19 ikke kan utsettes, må det benyttes beskyttelsesutstyr som beskrevet under Folkehelseinstituttets [råd til helsetjenesten](#).
- Helsevirksomheten bør ha tilgjengelig munnbind (klasse I). Dersom en pasient eller kliniker/ansatt utvikler symptomer på akutt luftveisinfeksjon under konsultasjonen, bør personen ta på seg munnbind og konsultasjonen avsluttes.

Dersom virksomheten velger å bruke visir, ansiktsmaske eller annet som dekker munn og nese er følgende viktig:

- Bruk av munnbind og/eller visir/ansiktsmaske erstatter IKKE andre smitteforebyggende råd om hånd- og hostehygiene, å holde seg hjemme ved symptomer på luftveisinfeksjon og å opprettholde avstand mellom personer der det er mulig.
- Unngå å berøre munnbindet, visir/ansiktsmaske med hendene når det er på, uten at hendene først er vasket eller desinfisert.
- Vær nøye med håndvask både før og etter munnbind, visir/ansiktsmaske tas på, og straks etter at det er tatt av. Kast brukte engangsmunnbind i vanlig husholdningsavfall.
- Følg Folkehelseinstituttets øvrige, tidligere nevnte [rutiner for bruk av beskyttelsesutstyr](#)

Vedlegg:

Tilbakemelding fra Folkehelseinstituttet til Norsk Kiropraktorforening vedr. virksomhetsspesifikke smittevernråd for kiropraktorer

Fra: Elstrøm, Petter

Sendt: 22. april 2020 20:58

Til: Norsk Kiropraktorforening

Emne: Tilbakemelding på virksomhetsspesifikke smittevernråd

Vi takker for tidligere tilsendt dokument med råd om smitteverntiltak tilpasset egen virksomhet eller bransje.

Vi har gått igjennom og gitt en kort vurdering av rådene sett opp mot de anbefalinger som Folkehelseinstituttet har utarbeidet for helsevirksomheter med en-til-en kontakt. Se vedlagt sjekkliste (neste side) med kommentarer.

Vi vil påpeke at alle helsevirksomheter omtalt i §16 i Covid-19 forskriften, først og fremst bør ha smitteverntiltak som er i tråd med normal drift, og i tillegg inkludere tiltak gitt i nasjonal veileder om smittevernfaglig forsvarlig drift i helsevirksomheter med en-til-en kontakt (covid-19): <https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/helsepersonell/en-til-en-helsetjenester/>.

Vennlig hilsen

Petter Elstrøm

Forsker

Avdeling for smittevern og beredskap | Folkehelseinstituttet

Postboks 4404 Nydalen, 0403 Oslo

Besøksadresse: Lovisenberggata 8

Tlf: 21 07 65 37

www.fhi.no

Sjekkliste for smitteverntiltak mot covid-19 i helsevirksomheters bransjestandarder

Denne sjekklisten tar utgangspunkt i råd gitt av Folkehelseinstituttet i dokumentet Helsevirksomheter med en-til-en-kontakt, både i og utenfor offentlig helsetjeneste.

Navn på bransje: Norsk kiropraktorforening

Sjekkliste over smitteverntiltak som det er aktuelt å ta med i bransjestandardene:

Enkelttiltak og rutiner	Inngår	Inngår ikke	Ikke aktuelt
<i>Rutiner ved sykdom:</i>			
1. Arbeidsrestriksjoner ved symptomer på infeksjon		✓	
2. Rutiner for å unngå besøk av pasienter/klienter med infeksjon	✓		
3. Alternative måter for konsultasjon (video mm.)	✓		
4. Tiltak ved akutt luftveisinfeksjon hos ansatt eller pasient		✓	

<i>Tiltak og rutiner for å begrense kontakt mellom personer:</i>			
5. Begrensning av antall ledsagere for hver pasient/klient		✓	
6. Tilretteleggelse for å opprettholde avstand mellom personer	✓		
7. Begrensning av unødvendig direkte kontakt (håndhilsing mm.)			
8. Tilrettelegging for ansatte som selv er i risikogruppe		✓	
<i>Generelle hygienetiltak</i>			
9. Tilretteleggelse for håndhygiene for ansatte og besøkende	✓		
10. Informasjon til ansatte om gjeldende smittevernrutiner		✓	
11. Informasjon til pasienter/klienter om anbefalte smitteverntiltak	✓		
12. Begrensning av mulige kontaktpunkter (felles gjenstander)	✓		
13. Begrensning av smitte via mat og drikke	✓		
14. Renhold av lokaler, inklusiv kontaktpunkter	✓		
15. Renhold, desinfeksjon eller sterilisering av utstyr	✓		
16. Håndtering av tekstiler, inklusiv arbeidstøy			
17. Håndtering av avfall			
18. Bruk av beskyttelsesutstyr, inkl. beskrivelse av behov og utførelse	✓		

Folkehelseinstituttets kommentarer til enkeltpunkter:

Rutinene ble utarbeidet av NKF 1. april 2020 som en veiledning for kiropraktorer ved øyeblikkelig hjelp når virksomhetene i utgangspunktet var stengt. Denne er ikke laget for dagens situasjon som omhandler gjenåpning av normal drift. Vi har likevel gått igjennom og vurdert smitteverntiltakene som er omtalt.

Rutinene gir en god oversikt over smitteverntiltak som stort sett er i tråd med Folkehelseinstituttets anbefalinger. Det bemerkes at enkelte råd går ut over de nasjonale anbefalingene.

Folkehelseinstituttet mener det ikke er nødvendig å bruke beskyttelsesutstyr ut over det som brukes ved normal drift, med unntak når ansatte eller pasienter akutt får symptomer på luftveisinfeksjon. Da bør den med symptomer bruke munnbind.

En rutine for dagens situasjon der driften gjenopptas, kan med fordel inkludere de punktene som sjekklista viser ikke var omtalt. Det er også mulig å henvise til de nasjonale anbefalingene og minne om at virksomhetene bør følge disse.